

Nieuwsbrief

Historische Vereniging Wormerveer

jaargang 19, nummer 52 (december 2021)

www.hvwormerveer.nl

Nieuws vanuit het bestuur

Ook dit jaar goeide corona roet in het eten voor wat betreft het houden van een jaarvergadering.

Na de persconferentie van 12 november jl. heeft het bestuur in verband met de nieuwe RIVM-richtlijnen ten aanzien van corona moeten besluiten de op 15 november geplande jaarvergadering af te gelasten. Leden van wie het secretariaat over een e-mailadres beschikt, ontvingen hierover persoonlijk bericht. Voorts werd hiervan melding gemaakt op onze Facebookpagina, onze website en op een aantal Zaanse sites, met daarbij het verzoek het bericht zoveel mogelijk te delen. Er zijn echter een aantal zaken die het bestuur als zijnde akkoord bevonden aan haar leden wil voorleggen, te weten:

- déchargeverlening aan het bestuur voor het gevoerde financiële beleid over 2019-2020

(de kascommissie heeft de financiële cijfers goedgekeurd)

- herverkiezing bestuursleden Jan Betlem, Nico Tromp en Aly Heijltjes-Gorter

- benoeming van Bernhard Boot als bestuurslid

- benoeming kascommissie, bestaande uit Jaap Klomp en Hans de Witte
Indien u met het bovenstaande NIET akkoord gaat, gelieve u dit voor 5 januari 2022 te melden aan de secretaris van onze vereniging via secretaris@hvwormerveer.nl dan wel telefonisch 075-6351964. U kunt de financiële stukken bij de secretaris opvragen. Het bestuur heeft inmiddels een nieuwe datum voor de jaarvergadering gepland en wel op maandag 11 april 2022 in De Kosterij, aanvang 19.30 uur. Op deze vergadering wordt het financiële beleid van 2021 besproken. Noteert u deze datum alvast in uw agenda!

Functie voorzitter nog steeds vacant

Het bestuur is er tot op heden helaas niet in geslaagd een nieuwe voorzitter te vinden. Dick Zwart treedt als 'het gezicht van de HVW' naar buiten en onderhoudt de formele externe contacten. Een voorzitter wordt echter node gemist. Wilt u voor onze vereniging de voorzittershamer

hanteren en het bestuur/de HVW hiermee een grote dienst bewijzen of kent u wellicht iemand die deze functie op zich zou kunnen/willen nemen? Belt u dan voor nadere informatie met Dick Zwart, telefoon 075-6282468.

Een bijdrage van Dick Zwart, bestuurslid

Op de hoek Zaanweg/Stationsstraat staat het herdenkingsmonument voor de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, Vrouwe Justitia. Sinds enige tijd is de HVW in het bezit van het gipsen prototype van genoemd beeld. Dit model, 45 cm hoog en gemaakt door Geurt Brinkgreve, diende als ontwerp om de opdracht voor het maken van dit herdenkingsmonument te krijgen. Het is toch wel heel bijzonder dat dit kwetsbare gipsen beeldje na zoveel jaar in ons bezit is gekomen.

Mocht u tijdens de openingstijd en van ons clubhuis in de buurt zijn, loopt u dan gerust even binnen om het beeldje te bekijken.

Van de penningmeester, een bijdrage van Ferry Jakobs

Bij deze nieuwsbrief treft u ook de contributierekening voor 2022 aan. Het bestuur heeft de contributie voor het komende jaar (wederom) niet verhoogd, maar mocht u een afrondingsgift willen geven, dan zijn wij u daarvoor zeer erkentelijk. Financieel gezien staat de vereniging er goed voor. We hebben een

mooi eigen vermogen. Goed besturen is ook vooruit kijken. We weten dat de HVW op korte of lange(re) termijn enkele kostbare investeringen moet doen. Te denken valt aan een nieuwe website met mogelijk allerlei nieuwe toepassingen. Het is aannemelijk dat een dergelijk project uitbesteed zal moeten worden, omdat het bestuur denkt dat er geen vrijwilligers zijn die een professionele website kunnen bouwen (en onderhouden). Mochten er vrijwilligers zijn die wél over deze kennis en ervaring beschikken en hiervoor tijd voor de vereniging willen vrijmaken, dan hoort het bestuur dit uiteraard graag. Een kop koffie samen drinken en ideeën uitwisselen, zou al mooi zijn! Daarnaast zijn er andere activiteiten waarvoor onze vereniging het eigen vermogen moet aanspreken. De HVW is binnenkort twintig jaar oud, iets wat het bestuur niet ongemerkt voorbij wil laten gaan. Kortom, er zit genoeg leven in historie!

Van de secretaris, een bijdrage van Aly Heijltjes-Gorter

Afvoeren De Jonge Prins van de lijst van Rijksmonumenten van de baan.

Dankzij de bezwaren van de Gemeente Zaanstad, Bewonersvereniging De Jonge Prins, Vereniging Zaans Erfgoed en de Historische Vereniging Wormerveer is het besluit De Jonge Prins af te voeren van de lijst van Rijksmonumenten ingetrokken. Als dank voor de rol die de HVW hierin heeft gespeeld, ontving bestuurslid Dick Zwart namens de VvE van De Jonge Prins een attentie, die in het clubhuis – coronaproof – werd overhandigd.

4 mei 2021 Dodenherdenking

Ook dit jaar vond er in verband met corona geen stille tocht plaats en werden er geen herdenkingstoespraken ge-

houden. Wel legden twee bestuursleden namens de HVW aan het eind van de middag bloemen op de plek waar normaal gesproken de stille tocht eindigt.

28 augustus 2021 Kunst uit de Bocht

Na ruim een jaar stond er weer een evenement op het programma langs de Zaanbocht in Wormerveer: KUNST UIT DE BOCHT. De HVW was hierbij ook van de partij. De kraam van onze vereniging had niet te klagen over belangstelling. Ook leverde deze dag een paar nieuwe leden op en hernieuwde contacten. Met dank aan onze vrijwilligers Loes van Horssen en Piet Jongert van de werkgroep archief, die deze dag de kou trotseerden, mede met de hulp van een heerlijk warme deken van de firma Alphabed.

11 september 2021 Open Monumentendag

De HVW nam deel met twee activiteiten:

- een boekenmarkt in ons clubhuis

De boekenmarkt in ons clubhuis, een voormalig pakhuis werd druk bezocht. De verkoop verliep goed. Men ontving bezoekers uit alle Zaan gemeenten en daarbuiten. Ook werden er afspraken gemaakt voor schenkingen aan de HVW. Met dank aan Loes van Horssen en Piet Jongert.

- een rondleiding op de Oude Begraafplaats West

Dick Zwart en ik verzorgden een rondleiding op de monumentale oude begraafplaats. 's Morgens kwamen al de eerste bezoekers langs en zo ging het de hele dag door. Bij de rondleiding, die om 14.00 uur begon, was ook Faralda Houthuijsen, verslaggeefster van het Noordhollands Dagblad, aanwezig. Wethouder Natasja Groothuismink van de gemeentelijke afdeling monumenten en erfgoed kwam eveneens een kijkje nemen. Zij

meldde 'de begraafplaats de mooiste plek van Wormerveer te vinden, een mooie rustplek. En je leest op de steen letterlijk de geschiedenis van de streek. Doordat historische verenigingen, panden en begraafplaatsen de deuren openen, houd je de unieke geschiedenis levend'. Uiteraard konden Dick en ik ons hierin geheel vinden! In het Noordhollands Dagblad stond een paar dagen later een uitgebreid artikel over onze begraafplaats. Met dank aan Faralda. De HVW kan terugkijken op een in alle opzichten geslaagde Open Monumentendag.

Oktober, maand van de geschiedenis

Op initiatief van de werkgroep archief heeft de Historische Vereniging Wormerveer meegedaan aan de Maand van de Geschiedenis. Het thema was: 'Handen uit de mouwen Aan het werk'. Men kon de hele maand oktober op aanvraag in het archief langs komen om bepaalde materialen te bekijken. Ook kon men materialen schenken of foto's meenemen die ter plekke konden worden gescand en zo een aanwinst voor het archief werden. Publicaties in diverse (dag)bladen en een interview met onze archivaris Loes van Horssen tijdens een uitzending van radio Noord-Holland, zorgden voor de nodige bekendheid over deze HVW-actie. Zie voor verdere informatie de bijdrage van Loes van Horssen op pagina 3 van deze nieuwsbrief.

20 oktober 2021 Het Praatje gaat weer

Na anderhalf jaar coronaperikelen kon Diet List-Hildering eindelijk weer een praatje houden in ons clubhuis. De vaste deelnemers aan deze HVW-activiteit waren allemaal van de partij. Men had elkaar en elkaars verhalen gemist. Gesproken werd onder andere over het saamhorigheidsgevoel en de betrokkenheid met elkaar in die tijd. Maar men verloor evenmin uit het oog dat niet alles vroeger beter was! Het eerstvolgende praatje vindt – onder voorbehoud – plaats in ons clubhuis op woensdag 12 januari 2022 vanaf 14.00 uur tot 16.00 uur.

29 oktober 2021 lichtjesavond

Voorafgaand aan de lichtjesavond kreeg het secretariaat per e-mail van Zaanradio een uitnodiging tijdens een radio-uitzending over de lichtjesavond te praten. Ons bestuurslid Dick Zwart, vanaf het begin bij de lichtjesavonden betrokken, gaf hieraan gehoor en vertelde vol vuur over dit in Wormerveer 'wereldberoemde' gebeuren. Het was al weer een paar jaar geleden, dat er een lichtjesavond

plaatsvond. In 2019 moest de lichtjesavond worden afgelast in verband met regen en in 2020 gooide corona roet in het eten. Het had trouwens weinig gescheeld of de lichtjesavond had dit jaar weer geen doorgang kunnen vinden. Op 29 oktober rond 17.00 uur begon het namelijk te regenen. Niet veel, maar genoeg om de waxinelichtjes in de potjes nat te maken en het aansteken ervan dus onmogelijk. Er zat niets anders op dan een groot aantal lichtjes te vervangen door nieuwe, droge, exemplaren. Het werd al met al een race tegen de klok, maar om 19.00 uur brandden alle lichtjes.

De vrijwilligers: met dank aan Corrie Zwart voor de koffie.

Ditmaal geen formele opening met toespraak en evenmin een optreden van leerlingen van de Openbare Basisschool De Pionier, maar een informele inloop. De eerste bezoekers kwamen al voor 19.00 uur de begraafplaats op lopen. De laatste bezoekers vertrokken om 20.50 uur. Zo'n tweehonderd mensen bezochten de begraafplaats. Het opruimen van de lichtjes nam dit jaar extra veel tijd in beslag, omdat het de dagen na de lichtjesavond behoorlijk regende. Hoewel onze vrijwilligers absoluut niet van suiker zijn, hebben ze de droge uurtjes – verspreid over een aantal dagen – benut om alles op te ruimen.

NOGMAALS BEDANKT!

Bovenstaande foto van ons lid Pieter Harbering geeft een mooie impressie van deze lichtjesavond.

12 februari 2022 Filmvoorstelling in De Stoomhal in Wormer (onder voorbehoud)

De Historische Vereniging Wormerveer, de Stichting Historisch Wormer en de Stichting Historisch Oostknollendam organiseren op 12 februari 2022 twee filmvoorstellingen in De Stoomhal in Wormer. Een voorstelling 's morgens (aanvang 10.00 uur) en een voorstelling 's middags (aanvang 14.00 uur). Op het programma staan onder andere een film over de geschiedenis van de Zaanbrug, een film over winkels in Wormerveer en een film over de man die de Zaanstreek vormde. Kaarten ad. € 5,- (inclusief een kop koffie of thee in de pauze) worden vanaf 28 januari tot 11 februari 2022 in ons clubhuis verkocht tijdens de openingstijden op dinsdag- en vrijdagmiddag van 13.30 uur tot 16.00 uur. Uiteraard zijn de geldende coronamaatregelen (QR-code en legitimatiebewijs) van toepassing. Noteert u deze datum alvast in uw agenda.

En verder Oude Begraafplaats West Graf tweejarige Huib van Calsem

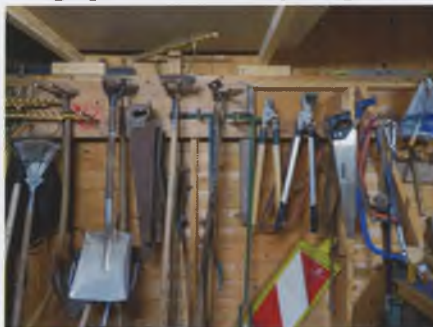
Op 5 juni 1942 was er een vergisingsbombardement op Wormerveer door de bemanning van een verdwaalde Britse Blenheim bommenwerper. De bemanning was in de veronderstelling dat zij boven Schiphol vlogen, maar zij lieten hun bommenlast vallen in en rond de Zaan in Wormerveer. Daardoor loopt de babyzaak 'De Ooievaar', Zaanweg 72, stevige averij op. Door de luchtdruk raakt de zijgevel ontziet en vliegt het dak omhoog. Twee schepen in de Zaan zinken, een treinwagon wordt uit de rails geblazen en de nabijgelegen gashouder raakt lek en vliegt in brand. Overal ligt glas en puin. Op Zaanweg 67 ligt de tweejarige Huib van Calsem in zijn bedje en wordt dodelijk getroffen door een bomscherf. Op 8 juni wordt Huib begraven op de begraafplaats aan de Marktstraat in Wormerveer. Zijn ouders zijn na de oorlog naar Ame-

rika vertrokken. Er zijn geen nazaten. Niemand zorgt nog voor dit graf. Het bestuur van de HVW heeft bij de gemeente een subsidieaanvraag ingediend om dit graf te kunnen laten restaureren. Het gaat hier immers om een vergeten oorlogsslachtoffer. Met de restauratie kan een ereschuld ingelost worden. Wordt vervolgd.

Lepelaars op de Oude Begraafplaats West

Ons bestuurslid Dick Zwart ontdekte ook dit jaar weer een paar lepelaars in een kastanjeboom op de begraafplaats. Het begon met twee lepelaars die brutaal een reigersnest kraakten. Na een dag of wat verscheen op een naburige tak nummer drie, terwijl nummer vier zich na een week aandiende. Dick stuurde hierover een e-mail naar de redactie van het blad De Kieft. Wat blijkt? Volgens informatie van de heer E. Staats van genoemd blad is het al diverse jaren gebruikelijk dat lepelaars ook in boomnesten (vaak van blauwe reigers) gaan broeden. Normaal gesproken broeden lepelaars in rietvelden in een grondnest. De opkomst van de vos zorgde er echter voor dat vrijwel alle broedende lepelaars verkast zijn naar de Waddeneilanden, waar geen vossen voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de lepelaarkolonies in het Naardermeer en het Zwanenwater in Petten. Er broedt sinds drie jaar ook een lepelaar in een boom in de Paul Krugerstraat/hoek Acacialaan in Wormerveer, vlakbij de begraafplaats. Dit jaar heeft die lepelaar inmiddels een jong! Het zou zo maar kunnen, dat de aandacht van twee paartjes lepelaars voor een kraaknest van een blauwe reiger op de begraafplaats de opmaat is naar meer in bomen broedende lepelaars! Nu ik toch over de begraafplaats schrijf... er is een steeds dringender behoefte aan vrijwilligers, die onderhoudswerkzaamheden willen uitvoeren op deze bijzondere plek. Het onkruid is nauwelijks meer te beteugelen door de vier resterende leden van de werkgroep. Leeftijd, gepaard met fysiek ongemak is de oorzaak van het teruglopende aantal vrijwilligers.

Hebt u interesse? Meldt u zich dan aan bij Dick Zwart, e-mail boordenman@upcmail.nl of per telefoon 075-6282468. De HVW beschikt zoals uit bijgaande foto blijkt, over voldoende harken, schoffels, kruiwagens, gereedschap etc..

Nieuws vanuit de werkgroep archief in coronatijd

een bijdrage van Loes van Horssen

Ondanks het sluiten van het archief in coronatijd hebben de archiefmedewerkers hun uiterste best gedaan de ingeleverde schenkingen te verwerken. En die schenkingen werden zelfs voor het gesloten toegangshek van ons clubhuis afgeleverd! Onze verhuurder Harrie Luyt vond daar op een dag 'de 1e steen bouw nieuwe Zuiderschool, Goudastraat 2, gelegd door Jhr. J.K. Vegelin van Claesbergen, burgemeester van Wormerveer d.d. 2-6-1883'.

Foto gemaakt door Han Muijzert
De leden van de werkgroep archief werkten veel thuis en later, toen de maatregelen minder strikt werden, in kleine groepjes in het archief. Zo zijn bijna alle knipsels uit de documentatiemappen door Yvonne Krijt op onderwerp uitgezocht en door Loes van Horssen digitaal toegevoegd aan de reeds bestaande dossiers. We zoeken nog iemand die voor ons deze knipsels wil toevoegen aan deze dossiers en deze op orde wil brengen c.q. uitbreiden. Ben u hier 'geknipt' voor? Neemt u dan contact op met onze archivaris Loes van Horssen telefoon 06 - 420 46 954. Wist u trouwens dat wij ook knipsels en advertenties op straat hebben? Han Muijzert is de gehele periode in het clubhuis bezig geweest met het wegwerken van digitale achterstanden en het aannemen van geschenken en om samen met Loes van Horssen de tientallen vragen vanuit het land te beantwoorden. De fotowerkgroep is bezig de collectie uit te zoeken op dubbele foto's; deze willen wij graag in de toekomst voor een klein bedrag verkopen; verder zijn zij bezig de 'Schaapcollectie' te integreren in onze bestaande fotodossiers. De 'Schaapcollectie' is trouwens al jaren op onze Beeldbank via www.hvwormerveer.nl te bekijken.

ken. Schaaap was de schenker van circa twintig ordners met foto's. Ook daar kunnen we hulp bij gebruiken en met name voor het scanwerk van de nog niet gedigitaliseerde foto's enz.. Onze tweedehands boeken-collectie is door Piet Jongert en Loes van Horssen op onderwerp uitgezocht, zodat we nu bij elke vraag naar een speciaal boek meteen kunnen zien of we het hebben en zo ja, wat het kost. De voorlopige onderwerpen zijn: Wormerveer, Zaanstreek algemeen, Krommenie, Wormer, Koog aan de Zaan/Zaandijk, Assendelft, Westzaan, Oostzaan, Zaandam en overige buurgemeenten, Noord-Holland, Amsterdam, Monumentenzorg, Kunst, Zaanse literatuur, Molens, Cor Bruijn, Tweede Wereldoorlog en Brandweer. In een volgende nieuwsbrief houd ik u verder op de hoogte van onze activiteiten.

Plaquette pand Ons Huis Zaanweg 59

Zoals in de vorige nieuwsbrief vermeld, kwam bij het opruimen van het archief van buurthuis De Lorzie een bronzen plaquette tevoorschijn, die afkomstig was van het pand Zaanweg 59. De tekst van de bronzen plaquette luidt als volgt: 'Door een in dank aanvaarde schenking naar de wens van wijlen de heer Johan Adriaan Laan werd het mogelijk dit gebouw voor 'Ons Huis' op 6 oktober 1951 te openen'. Een mooie vondst van historische waarde. Het bestuur van de HVW heeft - in overleg met de archivaris van onze vereniging - besloten deze plaquette voor onbepaalde tijd in bruikleen af te staan aan de huidige bewoner van genoemd pand, Ruud Kruize. De bruikleenoverkomst vervalt als het pand van eigenaar wisselt. Een en ander is in de bruikleenovereenkomst vastgelegd. De plaquette blijft eigendom van de HVW.

ondertekening door Ruud Kruize(r) en Dick Zwart(l), bestuurslid.

Het Drieluik, binnenkort terug in de Stationsstraat

Het drieluik, ooit gemaakt door Nicolaas Wijnberg in opdracht van

de gemeente Zaanstad ten behoeve van het Dienstencentrum Rinus Hille, was de afgelopen jaren in bruikleen gegeven aan de firma Pro-Mobility in Wormerveer. Directeur

Dick Dekker draagt op verzoek van Gezond Plus aan de Stationsstraat het Drieluik aan genoemd bedrijf over. In verband met

corona heeft een en ander wat vertraging ondervonden, maar binnenkort hangt het weer op de plaats van herkomst. Ook ditmaal in bruikleen, want het blijft eigendom van onze vereniging.

Nieuwe leden

Mevr. A. Stevens-Franken, dhr. J.M. van Vliet, mevr. H.C. Donze-Visser, mevr. A.I. Doets-De Fouw, dhr. H. van Tunen, dhr. I.M.A. Raadt, dhr. J. Prins, dhr. P.G. Boerema, mevr. M. Prins-Aartsen, mevr. J. Westra, mevr. I. Heistek, mevr. M. Verheul-Blokker, mevr. W.v.d. Stelt-Steijn, dhr. G. Kees, de heer K. Stuurman, dhr. J. Buijs, dhr. A. van Bergen, Dental Company, mevr. L. Oosthuizen, dhr.H. Luijt, dhr. J. Wester, dhr. G.J.M. Koper, dhr. P. van Toledo, mevr. M. Boon, mevr. M. van den Berg-Daman. dhr. D.Goedhart.

Welkom bij onze vereniging!

ANBI, schenkingen en legaten

De HVW is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent, dat het fiscaal aantrekkelijk kan zijn de vereniging eenmalig of periodiek giften te schenken. Er gelden wel enkele regels. Er mag geen tegenprestatie tegenover de gift staan. Zo kan de contributie voor de vereniging niet worden afgetrokken. En met bankafschriften of kwitanties moet bij de belastingdienst kunnen worden aangetoond dat er daadwerkelijk een gift of giften zijn gedaan. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de belastingdienst. De Historische Vereniging Wormerveer staat geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI) onder RSIN/fiscaal nummer ANBI 8156.54.273.

Tenslotte

Hebt u uw (nieuwe) e-mailadres al doorgegeven aan secretaris@hvwormerveer.nl ?

Historische Vereniging Wormerveer

De HVW is bereikbaar via de Steijnstraat naast nr. 2 - (zie foto)

HET BESTUUR WENST U PRETTIGE KERSTDAGEN EN EEN IN ALLE OPZICHTEN VOORSPOEDIG 2022!

Colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer.

Redactie

Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans, Aly Heijltjes-Gorter.
Redactieadres: Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan
e-mail: alyheijltjes@hotmail.com

Opmaak: Roel Larooij

Printwerk
HuigHaverlag Printing, Wormerveer

Distributie

contactpersoon: Dik Kuijper,
tel. 075 - 6285227

Verenigingssecretariaat

Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan,
tel. 075 - 6351964,
e-mail: secretaris@hvwormerveer.nl

Website

www.hvwormerveer.nl

Bestuur

voorzitter	vacant
secretaris	Aly Heijltjes-Gorter
penningmeester	Ferry Jakobs
algemeen	Dick Zwart
algemeen	Jan Betlem
algemeen	Nico Tromp
algemeen	René Bont

Werkgroepcoördinatie

e-mail: voorzitter@hvwormerveer.nl

Kantoor/Archief

p/a Zaanweg 124 achter - 1521 DS Wormerveer
Ingang aan de Steijnstraat - naast nr. 2
Open op dinsdag- en vrijdagmiddag van 13.30 - 16.00 uur

Contributiebetaling 2022:

€ 18,50 (of € 26,- voor een gezinslidmaatschap) per jaar.

Bedrijfslidmaatschap € 50,- per jaar.

NL12 RABO 0151982252

overige betalingen:

NL88 RABO 0394910885

KVK Amsterdam 34180336